

langt ud over det rimeliges Grænser — at drage saa store Sparekapitaler til sig som gør ligt. Den ved denne Kappelstrid kunstig skabte Forhøjelse af Indlaansrenten har ikke blot forårsaget en uheldig Uro og Usikkerhed, men tillige medført, at de paagældende Instituter have været nødsagede til, for at tilvejebringe et passende Overskud til deres Aktionærer eller Garanter, dels at inklade sig paa hasarderede Spekulationer, der maatte siges at ligge udenfor deres naturlige Virkeomraade, dels at sætte Renten for saadanne Udlaan, som netop maatte siges at falde ind under vedkommende Instituts naturlige Virkeomraade, op over det normale; dette sidste Forhold har bevirket, at ikke alle Sparekasser fuldt ud have opfyldt den dem gennem Sparekassesevensnets Udvikling her i Landet tillagte Opgave: at yde Laan mod en billig Rente, og derfor ikke i saa høj Grad, som det kunde have været ønskeligt, have været til Støtte for saadanne Virksomheder, der naturlig ere henviste til at søge Laan i Kasserne. Kommissionen har i særlig Grad haft sin Opmærksomhed henledet paa Løsningen af dette vanskelige Spørgsmaal, og dens Overvejelser ere resulterede i et af et Flertal (*Andreasen, Jørgen Berthelsen, Bjerrø, Bülow, Jensen, Lemvig, Ravn, Schiødt og Vedel*) vedtaget Forslag til § 4 i Forslaget til Lov om Spare- og Laanekasser med de dertil sig sluttende Bestemmelser i dette Forslag og i Forslaget til Lov om Bankselskaber.

Tanken om Fastsættelsen af en lovbestemt Maksimalrente for Sparekasseindlaan er jo ikke ny. Allerede Sparekassekommissionen, hvis Forslag dannede Grundlaget for den nugældende Sparekasselov af 28. Maj 1880, fremkom med Forslag om Fastsættelse af Indlaansrenten; hverken dette Forslag eller et senere ved privat Initiativ i Folketinget indbragt Forslag (Rigsdagstidende 1900—1901, Folketinget Sp. 3164 ff.) har dog opnaaet Lovkraft. Vanskelighederne ved Fastsættelsen af en Maksimalrente ere siden det første Forslags Frem sættelse voksede i betydelig Grad, idet den Udvikling, Bankerne senere ere undergaaede, har medført, at disse i stedse stigende Grad have modtaget Indskud paa lignende Vilkaar som de for Sparekassernes Indskud gældende. Denne Tidernes Udvikling udelukker — efter Skønne — af et stort Flertal indenfor Kommissionen — at foreslaa Indførelse af en Maksimalrente for Sparekasser uden samtidig at bringe Indførelsen af en Maksimalrente for Indlaan i Banker i Forslag, idet en modsat Regel vilde give de sidst-

nævnte Instituter en meget betydningsfuld — og formentlig ikke forsvarlig — Overvægt i Konkurrencen med Sparekasserne, navnlig i Betragtning af, at Kommissionen, jfr. Forslag til Lov om Bankselskaber § 1, har ment at burde bringe i Forslag, at der indrømmes Bankselskaber Ret til Stempelbegunstigelser ogsaa for Kontrabøger i Lighed med, hvad der hidtil har været Tilfældet for Spare- og Laanekasser. At Maksimalrenten derhos maa fastsættes ikke blot for Indlaan paa Kontrabog, men tillige for de andre brugelige Indlaansformer (Indlaan paa Indlaansbevis, Kontokurant o. l.), betragter Kommissionen som en Selvfølge, idet man føler sig overbevist om, at Fastsættelsen af en til Indlaan paa Kontrabøger begrænset Maksimalrente i Praksis vilde vise sig ganske betydningsløs, da de paagældende Instituter i alle Tilfælde, hvor den fastsatte Maksimalrente maatte virke hemmende paa deres Dispositioner, vilde gaa over til Benyttelsen af de andre fornævnte Indlaansformer.

Man har ikke foreslaaet Maksimalrentens Størrelse fastsat i selve Lovforslagene; en saadan Fastsættelse een Gang for alle er efter Kommissionens Formening i hvert Fald ganske udelukket, for saa vidt angaar Bankerne; for disse, hvis Udlaan for en meget stor Del ske paa kortere Tid, er det af Vigtighed til en vis Grad at kunne afpasse Indlaansrenten efter Penge markedets Tilstand, idet de ere i Stand til hurtig at rette deres Forretningsform efter Konjunkturerne og derfor ere interesserede i at lade Størrelsen af Indlaansrenten være afhængig af disse. For Sparekasserne, hvis Opgave det bør være at søge en fast og sikker Anbringelse for største Delen af deres Midler, vilde en saadan Fastsættelse een Gang for alle af Maksimal-Indlaansrenten vel ikke være tilnærmelsesvis saa hemmende som for Bankerne. Kommissionen har imidlertid ment, navnlig for — som ovenfor fremhævet — ikke at give Bankerne nogen Overvægt i Konkurrencen med Sparekasserne, heller ikke for disse sidstes Vedkommende at burde foreslaa Maksimal-Indlaansrenten fastsat i selve Loven. For begge Arter af Instituters Vedkommende er Fastsættelsen foreslaaet henlagt til Afgørelse, Tid efter anden, af det i Sparekasselovforslagets § 4 omhandlede Sparekasse- og Bankraad.

Det har været Genstand for Kommissionens Overvejelser, om det kunde foreskrives Sparekasse- og Bankraadet at fastsætte en for alle Arter af Indlaan i alle